

Philip Larkin

auteur	
auteursnaam	Philip Larkin
volledige naam	Philip Arthur Larkin
geboortedatum	09-08-1922
sterfdatum	02-12-1985

Philip Larkin was een Engelse dichter, romanschrijver en bibliothecaris. Zijn eerste dichtbundel, *The North Ship*, werd in 1945 gepubliceerd, gevolgd door twee romans, *Jill* (1946) en *A Girl in Winter* (1947). Hij kreeg bekendheid in 1955 met de publicatie van zijn tweede dichtbundel, *The Less Deceived*, gevolgd door *The Whitsun Weddings* (1964) en *High Windows* (1974). Hij droeg bij aan *The Daily Telegraph* als jazzcriticus van 1961 tot 1971, met zijn artikelen verzameld in *All What Jazz: A Record Diary 1961–71* (1985), en redigeerde *The Oxford Book of Twentieth Century English Verse* (1973). Zijn vele onderscheidingen omvatten de Queen's Gold Medal for Poetry. In 1984 werd hem de positie van Poet Laureate aangeboden, maar hij weigerde deze, na de dood van Sir John Betjeman.

Philip Larkin

Na zijn afstuderen aan de Universiteit van Oxford in 1943 met een cum laude graad in Engelse taal en literatuur, werd Larkin bibliothecaris. Het was gedurende de dertig jaar dat hij met onderscheiding werkte als universiteitsbibliothecaris aan de Brynmor Jones Library van de Universiteit van Hull dat hij het grootste deel van zijn gepubliceerde werk produceerde. Zijn gedichten worden gekenmerkt door wat Andrew Motion “een zeer Engelse, sombere nauwkeurigheid” noemt over emoties, plaatsen en relaties, en wat Donald Davie omschreef als “verminderde verwachtingen en verminderde verwachtingen”. Eric Homberger (die Randall Jarrell echode) noemde hem “het meest verdrietige hart in de naoorlogse supermarkt” — Larkin zelf zei dat ontbering voor hem was “wat narcissen waren voor Wordsworth”. [3] Beïnvloed door W.W. Auden, W.B. Yeats en Thomas Hardy, zijn zijn gedichten zeer gestructureerde maar flexibele versvormen. Ze werden door Jean Hartley, de ex-vrouw van Larkins uitgever George Hartley (Marvell Press), omschreven als een ‘pikante mix van lyriek en ontevredenheid’. [4] Bloemlezer Keith Tuma schrijft dat er meer in Larkins werk zit dan de reputatie van somber pessimisme doet vermoeden. [5]

Larkins publieke persona was die van de nuchtere, eenzame Engelsman die een hekel had aan roem en geen geduld had voor de pracht en praal van het openbare literaire leven. [6] De postume publicatie van zijn brieven door Anthony Thwaite in 1992 leidde tot controverse over zijn persoonlijke leven en politieke opvattingen, die door John Banville werden omschreven als huiveringwekkend maar soms ook hilarisch. [6] Lisa Jardine noemde hem een “nonchalante, gewoontegetrouwe racist en een gemakkelijke vrouwenhater”, maar de academicus John Osborne betoogde in 2008 dat “het ergste dat iemand over Larkin heeft ontdekt, een paar grove brieven zijn en een smaak voor porno die zachter is dan wat doorgaat voor mainstream entertainment”. [7] Ondanks de controverse werd Larkin in een enquête van de Poetry Book Society uit 2003, bijna twintig jaar na zijn dood, gekozen tot de meest geliefde dichter van Groot-Brittannië van de voorgaande vijftig jaar, en in 2008 noemde *The Times* hem de grootste Britse schrijver van na de oorlog. [8]

In 1973 noemde een recensent van de *Coventry Evening Telegraph* Larkin ‘de dichter van Coventry’, [9] maar in 2010, 25 jaar na zijn dood, was het Larkins geadopteerde thuisstad, Kingston upon Hull, die hem herdacht met het Larkin 25 Festival, [10] dat culmineerde in de onthulling van een standbeeld van Larkin door Martin Jennings op 2 december 2010, de 25e verjaardag van zijn dood. [11] [12] [13] Op 2 december 2016, de 31e verjaardag van zijn dood, werd een stenen

gedenkteken voor Larkin onthuld bij Poets' Corner in Westminster Abbey .

Leven

Vroege leven en opleiding

uit "I Remember, I Remember" (1954), The Less Deceived

| 'Je ziet eruit alsof je naar de hel verlangt,'
| zei mijn vriend, 'aan je gezicht te zien.' 'Ach ja,
| ik denk niet dat het de schuld van de plek is,' zei ik.
| 'Er gebeurt nergens iets, of eigenlijk helemaal niets.'

Philip Larkin werd geboren op 9 augustus 1922 op 2 Poultney Road, Radford, Coventry , [15] de enige zoon en het jongste kind van Sydney Larkin (1884-1948) en zijn vrouw Eva Emily (1886-1977), dochter van eersteklas accijnsambtenaar William James Day. Sydney Larkins familie kwam oorspronkelijk uit Kent , maar woonde sinds minstens de achttiende eeuw in Lichfield , Staffordshire , waar ze eerst als kleermakers werkten, daarna ook als koetsenbouwers en schoenmakers. De familie Day kwam uit Epping, Essex , maar verhuisde in 1914 naar Leigh, Lancashire, waar William Day een functie aanvaardde om pensioenen en andere afhankelijke toeslagen te beheren. [16]

Larkins familie woonde in de wijk Radford, Coventry , tot Larkin vijf jaar oud was, [17] voordat ze verhuisden naar een groot middenklassehuis met drie verdiepingen, compleet met personeelsverblijven, vlakbij het treinstation van Coventry en de King Henry VIII School , in Manor Road. Nadat ze de bombardementen van de Tweede Wereldoorlog hadden overleefd , werd hun voormalige huis in Manor Road in de jaren zestig gesloopt om plaats te maken voor een moderniseringsprogramma voor wegen, [18] de aanleg van een binnenring. Zijn zus Catherine, bekend als Kitty, was tien jaar ouder dan hij. [19]

Zijn vader, een selfmade man die was opgeklommen tot penningmeester van de stad Coventry, [19] was een uniek individu, 'nihilistisch gedisilluseerd op middelbare leeftijd', [20] die een liefde voor literatuur combineerde met een enthousiasme voor het nazisme , en die midden jaren dertig twee bijeenkomsten in Neurenberg had bijgewoond . [21] Hij introduceerde zijn zoon in de werken van Ezra Pound , T.S. Eliot , James Joyce en vooral D.H. Lawrence . [22] Zijn moeder was een nerveuze en passieve vrouw, "een soort gebrekkig mechanisme... Haar ideaal is 'instorten' en verzorgd worden", [23] gedomineerd door haar echtgenoot. [24]

Larkin's parents' former Radford council house overlooks a small spinney, once their garden. The spinney is on the corner of two roads. It is a lawn, maintained by the Coventry City Council groundsmen, with some mature trees and bushes around the perimeter as seen in 2008 Het voormalige gemeentehuis van Larkins ouders in Radford , met uitzicht op een klein bosje, ooit hun tuin (foto 2008)

Nederlands Larkins vroege jeugd was in sommige opzichten ongebruikelijk: hij kreeg tot zijn achtste thuisonderwijs van zijn moeder en zus, noch vrienden noch familieleden kwamen ooit bij hem thuis, en hij ontwikkelde een stotter. [25] Toen hij naar de King Henry VIII Junior School in Coventry ging, paste hij er meteen bij en maakte hij hechte, langdurige vriendschappen, zoals die met James "Jim" Sutton, Colin Gunner en Noel "Josh" Hughes. Hoewel het thuisleven relatief koud was, genoot Larkin steun van zijn ouders. Zo werd zijn diepe passie voor jazz ondersteund door de aankoop van een drumstel en een saxofoon , aangevuld met een abonnement op DownBeat . Van de basisschool ging hij naar de King Henry VIII Senior School. Hij deed het vrij slecht toen hij op 16-jarige leeftijd zijn

schoolcertificaat aflegde. Ondanks zijn resultaten mocht hij op school blijven. Twee jaar later behaalde hij onderscheidingen in Engels en geschiedenis, en slaagde hij voor de toelatingsexamens voor St John's College, Oxford , om Engels te studeren. [26]

Larkin begon in oktober 1940 aan de Universiteit van Oxford, een jaar na het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog . De oude tradities van de hogere klasse in het universitaire leven waren, althans voorlopig, vervaagd en de meeste mannelijke studenten studeerden voor zeer verkorte graden. [27] Vanwege zijn slechte gezichtsvermogen zakte Larkin voor zijn militaire medische keuring en kon hij de gebruikelijke drie jaar studeren. [28] Via zijn tutorpartner, Norman Iles, ontmoette hij Kingsley Amis , die zijn voorliefde voor spot en oneerbiedigheid aanwakkerde en die Larkins hele leven een goede vriend bleef. [29]

Amis, Larkin en andere studievrienden vormden een groep die ze "The Seven" noemden. Ze kwamen bijeen om elkaars poëzie te bespreken, naar jazz te luisteren en enthousiast te drinken. In deze periode had hij zijn eerste echte sociale interactie met het andere geslacht, maar boekte geen romantische vooruitgang. [30] In 1943 deed hij zijn eindexamens en, na veel tijd aan zijn eigen schrijven te hebben besteed, was hij zeer verrast toen hem een eerste klas graad werd toegekend . [31]

Vroege carrière en relaties

Zie ook: Relaties die Philip Larkin beïnvloedden

Waarom zou ik de pad mijn leven laten verwoesten? Kan ik mijn
verstand niet als hooivork gebruiken en het beest verjagen?

uit "Toads" (1954), The Less Deceived

In 1943 werd Larkin benoemd tot bibliothecaris van de openbare bibliotheek in Wellington, Shropshire . Het was tijdens zijn werk daar dat hij begin 1944 zijn eerste vriendin ontmoette, Ruth Bowman, een academisch ambitieus 16-jarig schoolmeisje. [32] In 1945 ging Ruth haar studie voortzetten aan King's College London ; tijdens een van zijn bezoeken ontwikkelde hun vriendschap zich tot een seksuele relatie. In juni 1946 was Larkin halverwege zijn kwalificatie voor het lidmaatschap van de Library Association en werd hij benoemd tot assistent-bibliothecaris aan het University College, Leicester . Het was een bezoek aan Larkin in Leicester en het zien van de Senior Common Room van de universiteit dat Kingsley Amis de inspiratie gaf om Lucky Jim (1954) te schrijven, de roman die Amis beroemd maakte en aan wiens lange draagtijd Larkin aanzienlijk heeft bijgedragen. [33] Zes weken na de dood van zijn vader aan kanker in maart 1948, vroeg Larkin Ruth ten huwelijk en die zomer bracht het stel hun jaarlijkse vakantie door met het toeren door Hardy-land . [34]

In juni 1950 werd Larkin benoemd tot subbibliothecaris aan de Queen's University of Belfast , een functie die hij in september aanvaardde. Vóór zijn vertrek gingen hij en Ruth uit elkaar. Ergens tussen de benoeming tot de functie aan Queen's en het einde van de verlovings met Ruth, ontwikkelde Larkins vriendschap met Monica Jones , een docent Engels in Leicester, zich ook tot een seksuele relatie. Hij bracht vijf jaar in Belfast door, wat de meest tevreden van zijn leven lijkt te zijn geweest. Terwijl zijn relatie met Jones zich ontwikkelde, had hij ook "de meest bevredigende erotische [ervaring] van zijn leven" met Patsy Strang , die destijds een open huwelijk had met een van zijn collega's. [35]

Op een gegeven moment bood ze aan haar man te verlaten om met Larkin te trouwen. Vanaf 1951 bracht Larkin met Jones vakantie door op verschillende locaties rond de Britse Eilanden. Tijdens zijn verblijf in Belfast had hij ook een belangrijke, zij het seksueel onontwikkelde, vriendschap met Winifred Arnott , het onderwerp van "Lines on a Young Lady's Photograph Album", die eindigde toen ze in 1954 trouwde. Dit was de periode waarin hij Kingsley Amis uitgebreid advies gaf over het

schrijven van Lucky Jim . [33] Amis betaalde de schuld af door het voltooide boek aan Larkin op te dragen. [36]

Larkin's former second-floor flat in Hull was part of a building of conventional red-brick construction in a residential area. Dit appartement op de tweede verdieping met uitzicht op Pearson Park in Hull was Larkins huurwoning van 1956 tot 1974 (foto 2008).

In 1955 werd Larkin bibliothecaris aan de Universiteit van Hull , een functie die hij tot aan zijn dood bekleedde. [37] Professor RL Brett , die voorzitter was van de bibliotheekcommissie die hem en een vriend had benoemd, schreef: "In het begin was ik onder de indruk van de tijd die hij in zijn kantoor doorbracht, vroeg aankomend en laat vertrekkend. Pas later realiseerde ik me dat zijn kantoor ook zijn studeerkamer was, waar hij uren besteedde aan zijn privé-schrijfwerk en aan het werk in de bibliotheek. Dan keerde hij naar huis terug en begon hij 's avonds weer te schrijven." [38] Zijn eerste jaar woonde hij in een bedsit . In 1956, op 34-jarige leeftijd, huurde hij een zelfstandig appartement op de bovenste verdieping van 32 Pearson Park, een roodstenen huis met drie verdiepingen met uitzicht op het park, voorheen het Amerikaanse consulaat. [39] Dit was, zo lijkt het, het uitkijkpunt dat later wordt herdacht in het gedicht High Windows . [40]

Over de stad zelf merkte Larkin op: "Ik had nooit aan Hull gedacht tot ik hier was. Nu ik hier ben, bevalt het me op veel manieren. Het is een beetje aan de rand van de dingen, ik denk dat zelfs de inwoners dat zouden zeggen. Ik vind het wel prettig om aan de rand van de dingen te zijn. Je gaat niet zomaar ergens heen, weet je, je solliciteert naar een baan en je verhuist, weet je, ik heb op andere plaatsen gewoond." [41]

In de naoorlogse jaren onderging Hull University een aanzienlijke uitbreiding, zoals typisch was voor Britse universiteiten in die tijd. Toen Larkin zijn aanstelling daar aanvaardde, waren de plannen voor een nieuwe universiteitsbibliotheek al ver gevorderd. Hij spande zich in om zich in slechts enkele maanden tijd vertrouwd te maken met de plannen voordat ze aan de University Grants Committee werden voorgelegd ; hij stelde een aantal wijzigingen voor, waarvan sommige ingrijpend en structureel van aard waren, die allemaal werden aangenomen. De bibliotheek werd in twee fasen gebouwd en kreeg in 1967 de naam Brynmor Jones Library, naar Sir Brynmor Jones , de vicekanselier van de universiteit .

Een van Larkins collega's in Hull zei dat hij een groot figuur werd in het Britse bibliotheekwezen na de oorlog. [42] Tien jaar na de voltooiing van de nieuwe bibliotheek computeriseerde Larkin de records voor de gehele bibliotheekvoorraad, waardoor het de eerste bibliotheek in Europa werd die een Geac-computersysteem installeerde , een geautomatiseerd online circulatiesysteem. Richard Goodman schreef dat Larkin uitblonk als beheerder, commissielid en arbiter. "Hij behandelde zijn personeel fatsoenlijk en motiveerde hen", zei Goodman. "Hij deed dit met een combinatie van efficiëntie, hoge normen, humor en medeleven." [43] Hij verwierp de Net Book Agreement . [44] Van 1957 tot aan zijn dood was Larkins secretaresse Betty Mackereth. Alle toegang tot hem door zijn collega's verliep via haar, en zij kwam net zoveel te weten over Larkins gecompartmenteerde leven als wie dan ook. [45] Gedurende zijn dertigjarige verblijf daar verzesvoudigde de bibliotheekvoorraad en groeide het budget van £4.500 naar £448.500, in reële termen een twaalfvoudige toename. [46]

Later leven

Dockery, nu:

Pas negentien, moet hij een inventaris hebben gemaakt van wat hij wilde, en in staat zijn geweest om... Nee, dat is niet het verschil: eerder hoe overtuigd hij was dat er iets aan toegevoegd moest worden! Waarom dacht hij dat toevoegen toename betekende?

Voor mij was het verdunning.

uit "Dockery and Son" (1963),
The Whitsun Weddings

In februari 1961 werd Larkins vriendschap met zijn collega Maeve Brennan romantisch, ondanks haar sterke rooms-katholieke overtuigingen. [47] Begin 1963 haalde Brennan hem over om met haar mee te gaan naar een dansfeest voor universiteitspersoneel, ondanks zijn voorkeur voor kleinere bijeenkomsten. Dit lijkt een cruciaal moment in hun relatie te zijn geweest, en hij herdacht het in zijn langste (en onvoltooide) gedicht "The Dance". [48] Rond deze tijd, ook op haar aandringen, leerde Larkin autorijden en kocht hij een auto – zijn eerste, een Singer Gazelle . [49] Ondertussen kocht Monica Jones, wier ouders in 1959 waren overleden, een vakantiehuisje in Haydon Bridge , nabij Hexham , [50] dat zij en Larkin regelmatig bezochten. [51] [52] Zijn gedicht "Show Saturday" is een beschrijving van de Bellingham -show uit 1973 in de vallei van North Tyne. [53]

In 1964, na de publicatie van The Whitsun Weddings , was Larkin het onderwerp van een editie van het kunstprogramma Monitor , onder leiding van Patrick Garland . [54] Het programma, waarin hij wordt geïnterviewd door collega-dichter John Betjeman op een reeks locaties in en rond Hull , gaf Larkin de mogelijkheid een belangrijke rol te spelen in de creatie van zijn eigen publieke persona; een persona die hij zijn lezers graag zou willen laten inbeelden. [55]

In 1968 werd Larkin de Orde van het Britse Rijk (OBE) aangeboden , die hij afwees. Later in zijn leven accepteerde hij het aanbod om tot lid van de Orde van de Companions of Honour te worden benoemd . [56] In 1976 kende de in Hamburg gevestigde Alfred Toepfer Foundation Larkin de jaarlijkse Shakespeareprijs toe ter erkenning van zijn levenswerk.

Nederlands Larkins rol bij de oprichting van de nieuwe Brynmor Jones-bibliotheek van de Universiteit van Hull was belangrijk en veeleisend. Kort na de voltooiing van de tweede en grotere bouwphase in 1969, [57] kon hij zijn energieën heroriënteren. In oktober 1970 begon hij te werken aan het samenstellen van een nieuwe bloemlezing, The Oxford Book of Twentieth Century English Verse (1973). Hij kreeg een Visiting Fellowship aan All Souls College, Oxford , voor twee academische termijnen, waardoor hij de Bodleian Library van Oxford , een auteursrechtenbibliotheek , mocht raadplegen . Tijdens zijn verblijf in Oxford droeg hij de verantwoordelijkheid voor de bibliotheek over aan zijn plaatsvervanger, Brenda Moon . Larkin leverde een belangrijke bijdrage aan de herwaardering van de poëzie van Thomas Hardy , die, in vergelijking met zijn romans, over het hoofd was gezien; in Larkins "eigenaardige" en "controversiële" bloemlezing, [58] [59] was Hardy de dichter die het meest genereus vertegenwoordigd was. Er waren zevenentwintig gedichten van Hardy, vergeleken met slechts negen van T.S. Eliot (Eliot is echter het meest bekend om zijn lange gedichten); de andere dichters die het meest uitgebreid vertegenwoordigd waren, waren W.B. Yeats , W.H. Auden en Rudyard Kipling . Larkin nam zes van zijn eigen gedichten op – hetzelfde aantal als voor Rupert Brooke . Tijdens het samenstellen van de bundel was hij teleurgesteld dat hij niet meer en betere gedichten vond als bewijs dat het geschreeuw over de modernisten de stemmen van de traditionalisten had gesmoord. [59] De meest gunstige reacties op de bloemlezing waren die van Auden en John Betjeman, terwijl de meest vijandige die van Donald Davie was , die Larkin beschuldigde van "positief cynisme" en van het aanmoedigen van "de perverse triomf van het filistijnisme, de cultus van het amateurisme ... [en] de zwakste vorm van Engels". Na een aanvankelijke periode van bezorgdheid over de ontvangst van de bloemlezing, genoot Larkin van het geschreeuw. [60]

Larkin lived in a comfortable residential area in Hull at No.105, Newland Park in a detached house of red brick construction. Doors on the first floor at the front of the house open onto a small balcony. As seen in 2008 part of the walls at the front of the house are covered with a green climbing plant, but a round commemorative plaque is visible 105 Newland Park, Hull , was Larkins thuis van 1974 tot aan

zijn dood in 1985 (foto 2008).

In 1971 herwon Larkin het contact met zijn schoolvriend Colin Gunner, die een schelmachtig leven had geleid. [61] Hun daaropvolgende correspondentie is berucht geworden omdat Larkin rechtse opvattingen uitte en racistische taal gebruikte. [62] In de periode van 1973 tot 1974 werd Larkin Honorary Fellow van St John's College, Oxford , en ontving hij eredoctoraten van de universiteiten van Warwick , St Andrews en Sussex . In januari 1974 liet de Universiteit van Hull Larkin weten dat ze het gebouw aan Pearson Park waar hij woonde, zouden verkopen. Kort daarna kocht hij een vrijstaand huis met twee verdiepingen uit de jaren vijftig in Newland Park , dat door zijn universiteitscollega John Kenyon werd omschreven als “een volledig middenklasse achtergebleven gebied”. Larkin, die in juni in het huis trok, vond het huis met vier slaapkamers ‘volstrekt onopvallend’ en bedacht: ‘Ik kan niet zeggen dat dit het soort woning is dat de adel van de menselijke geest uitdrukt.’ [63]

Kort nadat hij in augustus 1973 uit elkaar was gegaan met Maeve Brennan, woonde Larkin de herdenkingsdienst van WH Auden bij in Christ Church, Oxford , met Monica Jones als zijn officiële partner. [64] In maart 1975 werd de relatie met Brennan opnieuw opgestart en drie weken daarna begon hij een geheime affaire met Betty Mackereth, die 28 jaar lang zijn secretaresse was en voor haar het lang onontdekte gedicht “We ontmoetten at the end of the party” schreef. [65] Ondanks de logistieke moeilijkheden van het gelijktijdig hebben van drie relaties, bleef de situatie bestaan tot maart 1978. Vanaf dat moment waren hij en Jones een monogaam stel. [66]

In 1976 was Larkin te gast bij Roy Plomley in het BBC-programma Desert Island Discs . Zijn muziekkeuze omvatte “ Dallas Blues ” van Louis Armstrong , Spem in alium van Thomas Tallis en de Eerste symfonie in As majeur van Edward Elgar . Zijn favoriete stuk was “I'm Down in the Dumps” van Bessie Smith . [67]

In december 2010 zond de BBC, als onderdeel van de herdenkingen van de 25e sterfdag van Larkin, een programma uit met de titel Philip Larkin and the Third Woman, waarin de nadruk lag op zijn affaire met Mackereth. In het programma sprak ze voor het eerst over hun relatie. Het omvatte een voorlezing van een pas ontdekt geheim gedicht, Dear Jake , en onthulde dat Mackereth een van de inspiratiebronnen voor zijn geschriften was. [68]

Laatste jaren en dood

Moedig zijn

laat niemand van het graf af.

De dood is niet anders om over te zeuren dan om te weerstaan.

uit “Aubade” (1977), Verzamelde gedichten

Larkin werd in 1982 zestig. Dit werd het meest opvallend gemarkeerd door een verzameling essays getiteld Larkin at Sixty , geredigeerd door Anthony Thwaite en uitgegeven door Faber and Faber . [69] Er waren ook twee televisieprogramma's: een aflevering van The South Bank Show gepresenteerd door Melvyn Bragg waarin Larkin off-camera bijdragen leverde, en een halfuur durende special op de BBC die werd bedacht en gepresenteerd door de Labour-schaduwminister Roy Hattersley . [70]

In 1983 werd Jones in het ziekenhuis opgenomen met gordelroos , een huiduitslag. De ernst van haar symptomen, inclusief de effecten op haar ogen, verontrustte Larkin. Naarmate haar gezondheid achteruitging, werd regelmatige zorg noodzakelijk: binnen een maand verhuisde ze naar zijn huis in Newland Park en bleef daar de rest van haar leven. [71]

Headstone marking Larkin's grave at Cottingham Cemetery, Cottingham, East Riding of Yorkshire. The headstone is light-grey and has a ground level built-in vase for flowers on its right side. When seen in 2008 there was a small green bush growing just to its left. The headstone is inscribed with the words

"Philip Larkin 1922-1985 Writer" on three lines with the dates on the middle line. It is situated in a cemetery with other headstones. De grafsteen die het graf van Larkin markeert op de gemeentelijke begraafplaats van Cottingham, Cottingham , East Riding of Yorkshire

Nederlands Tijdens de herdenkingsdienst voor John Betjeman, die in juli 1984 overleed, werd Larkin gevraagd of hij de functie van Poet Laureate wilde aanvaarden . Hij weigerde, niet in de laatste plaats omdat hij vond dat hij allang geen schrijver van poëzie meer was in een betekenisvolle zin. [72] Het jaar daarop begon Larkin te lijden aan slokdarmkanker . Op 11 juni 1985 onderging hij een operatie, maar zijn kanker bleek uitgezaaid te zijn en was niet te opereren. Op 28 november stortte hij in en werd opnieuw opgenomen in het ziekenhuis. Hij stierf vier dagen later, op 2 december 1985, op 63-jarige leeftijd en werd begraven op de gemeentelijke begraafplaats van Cottingham nabij Hull. [73]

Larkin had op zijn sterfbed gevraagd dat zijn dagboeken vernietigd zouden worden. Het verzoek werd ingewilligd door Jones, de belangrijkste begunstigde van zijn testament, en Betty Mackereth; laatstgenoemde versnipperde de ongelezen dagboeken pagina voor pagina en liet ze vervolgens verbranden. [74] Zijn testament bleek tegenstrijdig te zijn met betrekking tot zijn andere privépapieren en ongepubliceerd werk; juridisch advies liet de kwestie over aan het oordeel van zijn literaire executeurs, die besloten dat het materiaal niet vernietigd mocht worden. [75] Toen ze op 15 februari 2001 stierf, liet Jones op zijn beurt £ 1 miljoen na, verdeeld tussen St Paul's Cathedral , Hexham Abbey en Durham Cathedral , en nog eens £ 1 miljoen aan de National Trust . [76] Larkin wordt herdacht met een groene plaque op The Avenues, Kingston upon Hull .

Creatieve output

Juvenilia en vroege werken

Meer informatie: Brunette Coleman

En kniel op de steen,
Want wij hebben
Alle moed beproefd op deze wanhoop,
En tenslotte moeten wij onze trots opgeven,
En de laatste moeilijke trots, in nederigheid.

uit "Kom dan tot gebeden" (1946), Verzamelde gedichten

Vanaf zijn tienerjaren "schreef Larkin onophoudelijk" en produceerde hij zowel poëzie, aanvankelijk gemodelleerd naar Eliot en WH Auden, als fictie: hij schreef vijf volledige romans, die hij elk kort na voltooiing vernietigde. [77] Tijdens zijn studie aan de Universiteit van Oxford verscheen zijn eerste gepubliceerde gedicht, "Ultimatum", in The Listener . Hij ontwikkelde in deze periode een pseudoniem alter ego voor zijn proza: Brunette Coleman . Onder deze naam schreef hij twee novellen, Trouble at Willow Gables en Michaelmas Term at St Brides (2002), evenals een veronderstelde autobiografie en een even fictief creatief manifest genaamd "What we are writing for". Richard Bradford heeft geschreven dat deze merkwaardige werken "drie registers vertonen: voorzichtige onverschilligheid, overdreven symboliek met een vleugje Lawrence en proza dat de onvrijwillige gevoelens van seksuele opwindings van de schrijver lijkt te onthullen". [78]

Na deze werken begon Larkin aan zijn eerste gepubliceerde roman Jill (1946). Deze werd uitgegeven door Reginald A. Caton , een uitgever van nauwelijks legale pornografie, die ook serieuze fictie uitgaaf als dekmantel voor zijn kernactiviteiten. [79] Rond de tijd dat Jill werd voorbereid voor publicatie, informeerde Caton bij Larkin of hij ook poëzie schreef. Dit resulteerde in de publicatie, drie maanden voor Jill , van The North Ship (1945), een verzameling gedichten geschreven tussen 1942 en 1944 die de toenemende invloed van Yeats liet zien . Onmiddellijk na het voltooien van Jill begon Larkin te werken aan de roman A Girl in Winter (1947), die hij in 1945 voltooide. Deze werd uitgegeven door

Faber and Faber en werd goed ontvangen. The Sunday Times noemde het “een voortreffelijke uitvoering en bijna foutloos”. [80] Vervolgens deed hij minstens drie gezamenlijke pogingen om een derde roman te schrijven, maar geen daarvan ontwikkelde zich verder dan een solide start. [81] Volwassen werken

A posed black and white photograph of Yeats. He is wearing smart clothes and spectacles, while his hair looks a bit tousled William Butler Yeats , wiens poëzie midden jaren veertig van invloed was op Larkin

Het was tijdens Larkins vijf jaar in Belfast dat hij volwassen werd als dichter. [82] Het grootste deel van zijn volgende gepubliceerde dichtbundel, *The Less Deceived* (1955), werd daar geschreven, hoewel acht van de negenentwintig opgenomen gedichten uit de late jaren 1940 kwamen. In deze periode deed Larkin ook zijn laatste pogingen om proza te schrijven, en hij gaf Kingsley Amis uitgebreide hulp bij *Lucky Jim* , Amis' eerste gepubliceerde roman. In oktober 1954 werd in een artikel in *The Spectator* voor het eerst de titel *The Movement* gebruikt om de dominante trend in de Britse naoorlogse literatuur te beschrijven. [83] Gedichten van Larkin werden opgenomen in een PEN-anthologie uit 1953 die ook gedichten van Amis en Robert Conquest bevatte , en Larkin werd gezien als een deel van deze groep. [84] In 1951 stelde Larkin een bundel samen met de titel *XX Poems* , die hij in eigen beheer liet drukken in een oplage van slechts 100 exemplaren. Veel van de gedichten erin verschenen later in zijn volgende gepubliceerde bundel. [19]

In november 1955 werd *The Less Deceived* uitgegeven door Marvell Press, een onafhankelijk bedrijf in Hessle nabij Hull (gedateerd oktober). Aanvankelijk trok het boek weinig aandacht, maar in december werd het opgenomen in de lijst van boeken van het jaar van *The Times* . [85] Vanaf dat moment verspreidde de reputatie van het boek zich en bloeide de verkoop in 1956 en 1957. Tijdens zijn eerste vijf jaar in Hull zorgde de werkdruk ervoor dat Larkins output werd teruggebracht tot gemiddeld slechts tweeënhalf gedichten per jaar, maar in deze periode schreef hij wel enkele van zijn bekendste gedichten, zoals “ *An Arundel Tomb* ”, “ *The Whitsun Weddings* ” en “ *Here* ”. [86]

In 1963 heruitgaven Faber and Faber *Jill* , aangevuld met een lange inleiding van Larkin, met veel informatie over zijn tijd aan de Universiteit van Oxford en zijn vriendschap met Kingsley Amis. Dit diende als voorspel op de publicatie het jaar daarop van *The Whitsun Weddings* , het boek dat zijn reputatie vestigde; Larkin kreeg vrijwel onmiddellijk een Fellowship van de Royal Society of Literature . In de jaren die volgden, schreef Larkin enkele van zijn bekendste gedichten, gevolgd in de jaren zeventig door een reeks langere en soberdere gedichten, waaronder “ *The Building* ” en “ *The Old Fools* ”. [87]

Al deze werken verschenen in Larkins laatste bundel, *High Windows* , die in juni 1974 werd gepubliceerd. Door het directere taalgebruik kreeg het niet overal evenveel lof; desalniettemin werden er in het eerste jaar alleen al meer dan twintigduizend exemplaren van verkocht. Voor sommige critici is het een achteruitgang ten opzichte van zijn twee eerdere boeken, [88] maar het bevat een aantal van zijn geliefde stukken, waaronder “ *This Be The Verse* ” en “ *The Explosion* ”, evenals het titelgedicht . “ *Annus Mirabilis* ” (Jaar van Verwondering), ook uit die bundel, bevat de vaak geciteerde opmerking dat de geslachtsgemeenschap in 1963 begon, wat volgens de verteller “voor mij nogal laat” was. Bradford, geïnspireerd door opmerkingen in de memoires van Maeve Brennan, suggereert dat het gedicht de relatie tussen Larkin en Brennan herdenkt, die van romantisch naar seksueel veranderde. [89]

Later in 1974 begon hij aan zijn laatste grote gepubliceerde gedicht, “ *Aubade* ”. Het werd voltooid in 1977 en gepubliceerd in de uitgave van 23 december van *The Times Literary Supplement* . [90] Na “ *Aubade* ” schreef Larkin slechts één gedicht dat veel kritische aandacht heeft gekregen: het postuum gepubliceerde en zeer persoonlijke “ *Love Again* ”. [91]

Poëtische stijl

Ik werk de hele dag en word 's nachts halfdronken.
 Om vier uur word ik wakker in een geluidloze duisternis en staar ik.
 Na verloop van tijd zullen de randen van het gordijn licht worden.
 Tot die tijd zie ik wat er eigenlijk altijd is:
 de onrustbare dood, een hele dag dichterbij,
 die alle gedachten onmogelijk maakt, behalve hoe
 , waar en wanneer ik zelf zal sterven.

uit "Aubade" (1977), Verzamelde gedichten

De poëzie van Larkin wordt gekarakteriseerd als een combinatie van 'een gewone, alledaagse stijl', 'helderheid', een 'rustige, reflectieve toon', 'ironische understatement' en een 'directe' betrokkenheid bij 'alledaagse ervaringen', [92], terwijl Jean Hartley zijn stijl samenvat als een 'pikante mix van lyriek en ontevredenheid'. [4]

Larkins vroegste werk toonde de invloed van Eliot, Auden en Yeats, en de ontwikkeling van zijn volwassen poëtische identiteit in de vroege jaren vijftig viel samen met de groeiende invloed van Thomas Hardy op hem . [34] De "volwassen" Larkins stijl, die voor het eerst zichtbaar werd in *The Less Deceived* , is "die van de onthechte, soms treurige, soms tedere toeschouwer", die, in Hartley's woorden, kijkt naar "gewone mensen die gewone dingen doen". Hij minachtte gedichten die vertrouwden op "gedeelde klassieke en literaire toespelingen – wat hij de mythe-poes noemde , en de gedichten zijn nooit volgepropt met uitgebreide beeldspraak." [93] Larkins volwassen poëtische persona valt op door zijn "eenvoud en scepticisme". Andere terugkerende kenmerken van zijn volwassen werk zijn plotselinge openingen en "zeer gestructureerde maar flexibele versvormen". [4]

A black and white photograph of Hardy from his late middle age. He is wearing smart, formal clothes, such as a stiff collar and tie. He has a well-tended handlebar moustache

De poëzie van Thomas Hardy was de invloed die Larkin hielp zijn volwassen stijl te bereiken.

Terence Hawkes heeft betoogd dat hoewel de meeste gedichten in *The North Ship* "metaforisch van aard zijn, zwaar schatplichtig aan Yeats' symbolistische teksten", de daaropvolgende ontwikkeling van Larkins volwassen stijl "niet ... een beweging van Yeats naar Hardy is, maar eerder een omlijsting van het Yeatsiaanse moment (de metafoor) binnen een Hardy-achtig kader". Volgens Hawkes "draait Larkins poëzie ... om twee verliezen": het "verlies van het modernisme", dat zich manifesteert als "het verlangen naar een moment van verlichting", en "het verlies van Engeland, of liever het verlies van het Britse Rijk, dat Engeland dwingt zichzelf te definiëren in zijn eigen termen, terwijl het voorheen 'Engelsheid' kon definiëren in tegenstelling tot iets anders." [94]

In 1972 schreef Larkin het vaak geciteerde "Going, Going", een gedicht dat een romantisch fatalisme uitdrukt in zijn visie op Engeland, typerend voor zijn latere jaren. Hij voorspelt daarin een complete vernietiging van het platteland en drukt een geïdealiseerd gevoel van nationale saamhorigheid en identiteit uit: "En dat zal Engeland zijn... het zal voortleven in galerieën; maar alles wat ons rest zal beton en banden zijn." Het gedicht eindigt met de botte uitspraak: "Ik denk gewoon dat het snel zal gebeuren." [95]

Larkins stijl is nauw verbonden met zijn terugkerende thema's en onderwerpen, waaronder dood en fatalisme, zoals in zijn laatste grote gedicht "Aubade". [96] Dichter Andrew Motion merkt over Larkins gedichten op: "hun woede of minachting wordt altijd in toom gehouden door de ... energie van hun taal en de bevrediging van hun gearticuleerde formele controle". Motion contrasteert twee aspecten van zijn poëtische persoonlijkheid: enerzijds een enthousiasme voor "symbolistische momenten" en "vrij verbeeldingsvolle verhalen", en anderzijds een "meedogenloze feitelijkheid" en "ruwheid van taal". Motion definieert dit als een "levensverbeterende strijd tussen tegenstellingen"

en concludeert dat zijn poëzie typisch “ambivalent” is: “Zijn drie volwassen bundels hebben houdingen en stijlen ontwikkeld van ... verbeeldingsvolle durf: in hun langdurige debatten met wanhoop getuigen ze van brede sympathieën, bevatten passages van vaak transcendente schoonheid en tonen een poëtische inclusiviteit die van immens belang is voor zijn literaire erfgenamen.” [97]

Proza non-fictie

Larkin was een criticus van het modernisme in de hedendaagse kunst en literatuur. Zijn scepticisme is het meest genuanceerd en verhelderend in *Required Writing*, een verzameling van zijn boekrecensies en essays, [98] en het meest verhit en polemisch in zijn inleiding tot zijn verzamelde jazzrecensies, *All What Jazz*, gebaseerd op de 126 platenrecensiecolumns die hij tussen 1961 en 1971 voor *The Daily Telegraph* schreef, die een aanval op de moderne jazz bevat die uitgroeit tot een algehele kritiek op het modernisme in de kunsten. [99] Larkin verwierf (niet onvrijwillig) een reputatie als een vijand van het modernisme, maar recente kritische beoordelingen van Larkins geschriften hebben ze geïdentificeerd als het bezitten van enkele modernistische kenmerken. [100]

Nalatenschap

Ontvangstgeschiedenis

Het leven is een onbeweeglijke, opgesloten
strijd tussen
jouw wensen, de wensen van de wereld voor jou en (erger nog)
de onverslaanbare, trage machine
die je geeft wat je krijgt.

uit “Het leven met een gat erin” (1974),

Verzamelde gedichten

Nederlands Toen *The North Ship* voor het eerst werd gepubliceerd in 1945, kreeg het slechts één recensie, in de *Coventry Evening Telegraph*, die concludeerde: “Dhr. Larkin heeft een innerlijke visie die met zorg moet worden gezocht. Zijn verborgen beeldentaal is verpakt in zinnen die met een soort weemoedige, gehintte schoonheid compenseren wat ze aan helderheid missen. De lezers van dhr. Larkin moeten op dit moment beperkt blijven tot een kleine kring. Misschien zal zijn werk een bredere aantrekkingskracht krijgen naarmate zijn genie rijper wordt?” [101] Een paar jaar later stuitte de dichter en criticus Charles Madge echter op het boek en schreef Larkin zijn complimenten. [102] Toen de verzameling in 1966 opnieuw werd uitgegeven, werd het gepresenteerd als een werk van jeugd, en de recensies waren mild en respectvol; De meest openhartige lof kwam van Elizabeth Jennings in *The Spectator*: “weinigen zullen de intrinsieke waarde van *The North Ship* of het belang van de herdruk ervan in twijfel trekken. Het is goed om te weten dat Larkin zo goed kon schrijven toen hij nog zo jong was.” [103]

The Less Deceived werd voor het eerst opgemerkt door *The Times*, die het opnam in zijn boekenlijst van 1955. In het kielzog hiervan volgden vele andere recensies; “de meeste concentreerden zich ... op de emotionele impact van het boek en de verfijnde, geestige taal.” [85] *The Spectator* vond dat de verzameling “in de race was voor de beste die in dit land sinds de oorlog is gepubliceerd”; GS Fraser, verwijzend naar Larkins vermeende band met *The Movement*, vond dat Larkin “alles belichaamde wat goed is in deze 'nieuwe beweging' en geen van de fouten ervan”. [104] *The Times Literary Supplement* noemde hem “een dichter van zeer uitzonderlijk belang”. [104]

In juni 1956 was de *Times Educational Supplement* uitbundig: “Zo inheems als een oester uit Whitstable, zo'n scherpe uitdrukking van hedendaags denken en ervaring als alles wat in onze tijd is geschreven, zo direct in zijn aantrekkingskracht als de lyrische poëzie van vroeger, kan het door het

nageslacht wel beschouwd worden als een poëtisch monument dat de triomf markeert over de vormeloze mystificaties van de afgelopen twintig jaar. Met Larkin is de poëzie op weg terug naar het middenklassepubliek.” [105] In een recensie van het boek in Amerika schreef de dichter Robert Lowell : “Geen enkele naoorlogse poëzie heeft het moment zo gegrepen, en het zo gegrepen zonder zich te vermoeien met de ephemera. Het is een aarzelend, tastend gemompel, vastberaden ervaren, vastberaden perfect in zijn artistieke methoden.” [106]

Na verloop van tijd kwam er een tegenreactie: David Wright schreef in Encounter dat The Less Deceived leed aan de “verlamming van het veilig spelen”. [104] In april 1957 schreef Charles Tomlinson een stuk voor het tijdschrift Essays in Criticism , “The Middlebrow Muse”, waarin hij de dichters van The Movement aanviel op hun “middle-cum-lowbrowism”, “suburban mental ratio” en “parochialisme” – Larkin had een “teder gekoesterd gevoel van nederlaag”. [107] In 1962 beschuldigde A. Alvarez , de samensteller van een bloemlezing getiteld The New Poetry , Larkin van “fatsoenlijkheid, neo-Georgisch pastoralisme en een onvermogen om om te gaan met de gewelddadige extremen van het hedendaagse leven”. [106]

The tomb of the Earl and Countess of Arundel in Chichester Cathedral, which is topped by a life-size sculpture of the couple. An unusual feature of the sculpture is central to Larkin's poem “An Arundel Tomb”: “Such plainness of the pre-baroque / Hardly involves the eye, until / It meets his left-hand gauntlet, still / Clasped empty in the other, and / One sees, with a sharp tender shock, / His hand withdrawn, holding her hand” Dit graf in de kathedraal van Chichester, van de graaf van Arundel en zijn vrouw Eleonora van Lancaster, was de inspiratie voor Larkins gedicht “ An Arundel Tomb ”.

Toen The Whitsun Weddings uitkwam, zette Alvarez zijn aanvallen voort in een recensie in The Observer , waarin hij klaagde over de “grauwe omzichtigheid” van Larkins “alledaagse” onderwerp. De lof was groter dan de kritiek; John Betjeman vond dat Larkin “de kloof tussen poëzie en publiek had gedicht, die door de experimenten en de obscuriteit van de afgelopen vijftig jaar zo sterk is vergroot.” In The New York Review of Books schreef Christopher Ricks over de “verfijning van het zelfbewustzijn, meestal feilloos in zijn uitvoering” en Larkins samenvatting van “de wereld van ons allemaal, de plek waar we uiteindelijk ons geluk vinden, of helemaal niet.” Hij vond Larkin “de beste dichter die Engeland nu heeft.” [108] [109]

In zijn biografie schrijft Richard Bradford dat de recensies voor High Windows blijk gaven van “oprechte bewondering”, maar merkt op dat ze doorgaans problemen ondervonden bij het beschrijven van “het individuele genie aan het werk” in gedichten als “Annus Mirabilis”, “The Explosion” en “The Building”, terwijl ze ook moesten uitleggen waarom ze “zo radicaal verschillend” van elkaar waren. Robert Nye in The Times overwon dit probleem “door de verschillen te behandelen als ineffectieve maskers voor een consequent onaardige aanwezigheid”. [110]

In Larkin at Sixty [69] werden , naast portretten van vrienden en collega's als Kingsley Amis, Noel Hughes en Charles Monteith en opdrachtgedichten van John Betjeman, Peter Porter en Gavin Ewart , de verschillende stromingen in Larkins oeuvre geanalyseerd door critici en collega-dichters: Andrew Motion, Christopher Ricks en Seamus Heaney keken naar de gedichten, Alan Brownjohn schreef over de romans, en Donald Mitchell en Clive James keken naar zijn jazzkritiek. [69]

Kritische mening

Isoleer liever dit element
 Dat zich als een boom door andere levens verspreidt
 En hen op een bepaalde manier meesleept
 En zeg waarom het voor mij nooit heeft gewerkt

uit “Love Again” (1974), postuum gepubliceerd

In 1980 schreef Neil Powell: “Het is waarschijnlijk eerlijk om te zeggen dat Philip Larkin minder hoog aangeschreven staat in academische kringen dan Thom Gunn of Donald Davie .” [111] Maar sinds de eeuwwisseling is Larkins aanzien toegenomen. “Philip Larkin is een uitstekend voorbeeld van de eenvoudige stijl in de moderne tijd”, schrijft Tijana Stojkovic. [112] Robert Sheppard beweert: “Het is algemeen aanvaard dat het werk van Philip Larkin als exemplarisch wordt beschouwd.” [113] “Larkin is de meest gevierde en misschien wel de beste dichter van de Beweging”, stelt Keith Tuma, en zijn poëzie is “meer gevarieerd dan zijn reputatie voor somber pessimisme en anekdotes over een teleurgestelde middenklasse doet vermoeden.” [5]

Stephen Coopers Philip Larkin: Subversive Writer en John Osbornes “Larkin, Ideology and Critical Violence” suggereren de veranderende aard van Larkins studies, waarbij laatstgenoemde eminente critici zoals James Booth en Anthony Thwaite aanvalt op hun bereidheid om de gedichten te reduceren tot biografieën, en in plaats daarvan de nadruk legt op het genie van Larkins universaliteit en deconstructionisme. Cooper betoogt dat “de wisselwerking van tekens en motieven in het vroege werk een ondermijning orkestreert van conventionele houdingen ten opzichte van klasse, gender, autoriteit en seksuele relaties”. [114] Cooper identificeert Larkin als een progressieve schrijver en ziet in de brieven een “pleidooi voor alternatieve constructies van mannelijkheid, vrouwelijkheid en sociale en politieke organisatie”. [115] Cooper put uit de gehele canon van Larkins werken, evenals uit ongepubliceerde correspondentie, om het beeld van Larkin als slechts een racistische, vrouwenhatende reactionair te bestrijden. In plaats daarvan identificeert hij in Larkin wat hij een ‘subversieve verbeelding’ noemt. [116] Hij benadrukt in het bijzonder ‘Larkins bezwaren tegen de hypocrisie van de conventionele seksuele politiek die het leven van beide seksen in gelijke mate belemmert’. [117]

In dezelfde geest als Cooper merkt Stephen Regan in een essay getiteld “Philip Larkin: a late modern poet” op dat Larkin regelmatig middelen omarmt die verband houden met de experimentele praktijken van het modernisme , zoals “taalkundige vreemdheid, zelfbewuste literariteit, radicale zelfbevraging, plotselinge veranderingen van stem en register, complexe gezichtspunten en perspectieven, en symbolistische intensiteit”. [118]

Een verdere indicatie van een nieuwe richting in de kritische waardering van Larkin is de uitspraak van Sisir Kumar Chatterjee dat ‘Larkin niet langer alleen een naam is, maar een instituut, een modern Brits nationaal cultureel monument’. [119]

Chatterjee's visie op Larkin is gebaseerd op een gedetailleerde analyse van zijn poëtische stijl. Hij observeert een ontwikkeling van Larkins vroege werk naar zijn latere werk, waarbij zijn stijl verandert van “verbale weelde door de erkenning van het zelf-ironiserende en zichzelf-ontkennende potentieel van taal naar een linguïstisch domein waar de conventioneel aanvaarde conceptuele onverenigbaarheden – die traditionele binaire tegenstellingen zijn tussen absoluten en relatieven, tussen abstracties en concreten, tussen vallen en opstaan en tussen enkelvoudigheid en veelvoudigheid – het laatste struikelblok blijken te zijn voor een kunstenaar die de impasse van wereldlijkheid wil overstijgen”. [120] Dit contrasteert met een oudere opvatting dat Larkins stijl nauwelijks veranderde in de loop van zijn dichterlijke carrière. Chatterjee identificeert deze opvatting als typerend voor Bernard Bergonzi 's opmerking dat “Larkins poëzie zich niet ... ontwikkelde tussen 1955 en 1974”. [121] Voor Chatterjee is Larkins poëzie een sterke reactie op veranderende ‘economische, sociaal-politieke, literaire en culturele factoren’. [122]

Trolley buses on Hull's King Edward Street in 1963, two years after Larkin finished “Here” SK Chatterjee spreekt over Larkins gevoeligheid voor economische, sociaal-politieke en culturele factoren. In “Here” schrijft Larkin over “bewoners van arme wijken, die mijlenver werden neergehaald / door het stelen van trams met een plat oppervlak ”.

Chatterjee betoogt: “Onder de defaitistische schijn van zijn poëzie gaat de positieve kant van Larkins

levensvisie schuil.” [123] Deze positiviteit, suggereert Chatterjee, is het meest duidelijk zichtbaar in zijn latere werken. In de loop van Larkins dichterlijke carrière: “De meest opvallende ontwikkeling in zijn houding lag in de zone van zijn levensvisie, die van bijna onherstelbaar somber en pessimistisch in *The North Ship* , met het verstrijken van de tijd steeds positiever werd.” [124]

De opvatting dat Larkin geen nihilist of pessimist is , maar in zijn werk juist optimisme tentoonspreidt, wordt zeker niet universeel onderschreven, maar Chatterjee's studie suggereert de mate waarin oude stereotypen over Larkin nu worden overstegen. Representatief voor deze stereotypen is Bryan Appleyard's oordeel (geciteerd door Maeve Brennan) dat van de schrijvers die “een persoonlijke houding van extreem pessimisme en afkeer van de wereld hebben aangenomen ... niemand heeft dat gedaan met zo'n slopende focus op kleinheid en trivialiteit als Larkin als mens”. [125] Recente kritiek op Larkin toont een complexere reeks waarden aan die in zijn poëzie en in al zijn geschriften werkzaam zijn. [126]

Het debat over Larkin wordt samengevat door Matthew Johnson, die opmerkt dat in de meeste evaluaties van Larkin “men het niet zozeer over de man zelf heeft, maar in feite een gecodeerde en impliciete discussie leest over de veronderstelde waarden van 'Engelsheid' die hij zou vertegenwoordigen”. [127] Veranderende houdingen ten opzichte van het Engelsheidsgevoel worden weerspiegeld in veranderende houdingen ten opzichte van Larkin, en de meer aanhoudende intellectuele interesse in het Engelse nationale karakter, zoals belichaamd in de werken van bijvoorbeeld Peter Mandler , wijst op een belangrijke reden waarom er een toegenomen wetenschappelijke interesse in Larkin is. [128]

Een samenvattende visie die vergelijkbaar is met die van Johnson en Regan is die van Robert Crawford, die betoogt dat ‘Larkins werk op verschillende manieren afhankelijk is van het modernisme en zich daaruit ontwikkelt.’ Bovendien ‘toont hij aan hoe ongrijpbaar het woord ‘Engels’ is’. [129]

Ondanks deze recente ontwikkelingen worden Larkin en zijn kring nog steeds resoluut afgewezen door modernistische critici en dichters. Zo is de dichter Andrew Duncan , die over *The Movement* schrijft op zijn website pinko.org, [130] van mening dat “er nu een zeer brede consensus lijkt te bestaan dat het een slechte zaak was, en dat gedichten van de Movement saai, oppervlakkig, zelfvoldaan, sentimenteel, emotioneel dood, enz. zijn. Hun opvolgers in de mainstream behouden de meeste van deze kenmerken. Wolfgang Gortschachers boek over *Little Magazine Profiles* ... laat zien ... dat er in de jaren vijftig een enorm tekort aan tijdschriften was – een verarming van openingen die correleert met rigide en conservatieve poëzie, en met de hegemonie van een paar mensen die vastbesloten zijn dissidenten uit te sluiten.” [131]

Peter Riley , een deelnemer aan de *British Poetry Revival* , die een reactie was tegen de dichters van *The Movement*, heeft Larkin ook bekritiseerd vanwege zijn onkritische en ideologisch beperkte standpunt: “Wat waren Larkin en *The Movement* uiteindelijk anders dan een ontkenning van de uitbundige ethiek van de poëzie vanaf 1795, ten gunste van 'Dit is hoe het leven werkelijk is', alsof iemand ook maar een seconde dacht aan het representeren van het waarneembare 'leven'. WS Graham en Dylan Thomas wisten heel goed dat 'leven' zo was, als je het op die manier benoemde, en daarom gingen ze ergens anders heen.” [132]

Postume reputatie

Verdere informatie: Geselecteerde brieven van Philip Larkin, 1940–1985

De postume reputatie van Larkin werd diep getroffen door de publicatie in 1992 van Anthony Thwaite 's editie van zijn brieven en, het jaar daarop, zijn officiële biografie, *Philip Larkin: A Writer's Life* door Andrew Motion . [133] Deze onthulden zijn obsessie met pornografie , zijn racisme , zijn toenemende verschuiving naar de politieke rechtervleugel , [134] en zijn gebruikelijke uitingen van gif en gal. In 1990, zelfs vóór de publicatie van deze twee boeken, schreef Tom Paulin dat Larkins “obscentiteit

wordt ingegeven door vooroordelen die geenszins zo gewoon, alledaags of acceptabel zijn als de poëtische taal waarin ze zo duidelijk worden gespeld.” [135]

De brieven en de biografie van Motion gaven aanleiding tot verdere beoordelingen van dit soort, zoals de opmerking van Lisa Jardine in The Guardian dat “de Britse aard van Larkins poëzie een bagage aan attitudes met zich meebrengt die de geselecteerde brieven nu expliciet maken”. [125] Aan de andere kant werden de onthullingen door romanschrijver Martin Amis in The War Against Cliché van tafel geveegd , met het argument dat met name de brieven niets meer laten zien dan een neiging van Larkin om zijn woorden af te stemmen op de ontvanger. Een soortgelijk argument werd aangevoerd door Richard Bradford in zijn biografie van Larkin uit 2005. [136] [137] Graeme Richardson stelt in een commentaar op Letters to Monica (2010) dat de bundel “een eind maakte aan het herstel van Larkins bezoedelde imago... en Larkin onthulde als niet helemaal de sinistere, zwarthartige bijna-verkrachter die iedereen in de jaren negentig nog oké vond om te misbruiken.” [138]

In zijn boek Such Deliberate Disguises: The Art of Philip Larkin probeert de schrijver Richard Palmer Larkins tegenstrijdige meningen over ras te ontwarren door een brief aan te halen die Larkin aan Betjeman schreef, alsof deze “alle ophef over Larkins 'racisme' na de Motion en na de Letters onmaskert als de onzin die het is”:

De Amerikaanse neger probeert een stap voorwaarts te zetten die alleen te vergelijken is met de afschaffing van de slavernij in de negentiende eeuw. En ondanks de honden, de tuinslangen en de verbrandingen, zijn er al vorderingen gemaakt om de neger burgerrechten te geven die ondenkbaar waren toen Louis Armstrong nog een jongeman was. Deze vorderingen zullen ongetwijfeld doorgaan. Ze zullen pas eindigen wanneer de neger net zo goed gehuisvest, opgeleid en medisch verzorgd is als de blanke man.

John G. Rodwan jr. stelt in een recensie van Palmers boek het volgende voor:

een minder vergevingsgezinde lezer zou kunnen tegenwerpen dat dit niet kan worden beschouwd als de gedachte van een "echte racist":

Ik vind de toestand van het land ronduit angstaanjagend. Over tien jaar zullen we allemaal onder ons bed liggen terwijl hordes zwarten alles stelen wat ze maar te pakken kunnen krijgen.

Of dit:

We gaan tegenwoordig niet meer naar cricket- testwedstrijden , er zijn te veel verdomde negers. [139]

Ondanks controverses over zijn persoonlijke leven en meningen blijft Larkin een van de populairste dichters van Groot-Brittannië. In 2003, bijna twintig jaar na zijn dood, werd Larkin door de Poetry Book Society verkozen tot “de meest geliefde dichter van het land” [140] en in 2008 noemde The Times Larkin de grootste Britse schrijver van na de oorlog. [141] Drie van zijn gedichten, “This Be The Verse”, “The Whitsun Weddings” en “An Arundel Tomb”, stonden in de Nation 's Top 100 Poems , zoals gekozen door kijkers van het BBC -programma Bookworm in 1995. [142]

De media-aandacht voor Larkin is in de 21e eeuw toegenomen. Larkins bundel The Whitsun Weddings is een van de beschikbare poëzieteksten in het AQA English Literature A Level- programma, [143]

terwijl High Windows wordt aangeboden door de OCR-commissie . [144] Buses in Hull toonde in 2010 fragmenten uit zijn gedichten. [145]

Het honderdste geboortjaar van Larkin werd in 2022 gevierd.

"Faith Healing" (1960), The Whitsun Weddings

In iedereen sluimert
een gevoel van een leven geleefd
volgens liefde.
Voor sommigen betekent het het
verschil dat ze zouden kunnen maken
door anderen lief te hebben, maar
bij de meesten grijpt het om zich
heen
alsof het alles is wat ze hadden
kunnen doen als ze bemind waren.

Opnames

In 1959 publiceerde de Marvell Press Listen presents Philip Larkin reading The Less Deceived (Listen LPV1), een LP-plaat waarop Larkin alle gedichten uit The Less Deceived voorleest in de volgorde waarin ze in de gedrukte bundel voorkomen. [148] Dit werd in 1965 gevolgd door Philip Larkin die The Whitsun Weddings voorleest en van commentaar voorziet (Listen LPV6), opnieuw op het platenlabel van Marvell Press (hoewel de gedrukte bundel werd uitgegeven door Faber and Faber). Opnieuw worden de gedichten voorgelezen in de volgorde waarin ze in de gedrukte bundel voorkomen, maar Larkin voegt inleidende opmerkingen toe aan veel van de gedichten. [149] Een opname van Larkin die de gedichten uit zijn laatste bundel, High Windows , voorleest , werd in 1975 gepubliceerd als British poets of our time. Philip Larkin; High Windows: poems reads by the author (bewerkt door Peter Orr) op het platenlabel Argo (Argo PLP 1202). [150] Net als bij de twee voorgaande opnames is de volgorde van de gedichten dezelfde als in de gedrukte bundel.

Larkin verschijnt ook in verschillende audiopoëzie-anthologieën: The Jupiter Anthology of 20th Century English Poetry – Part III (JUR 00A8), uitgegeven in 1963 en met "An Arundel Tomb" en "Mr Bleaney" (dezelfde opname werd in 1967 in de Verenigde Staten uitgegeven op het platenlabel Folkways als Anthology of 20th Century English Poetry – Part III (FL9870)); [149] The Poet Speaks plaat 8 (Argo PLP 1088), uitgegeven in 1967 en met "Wants", "Coming", "Nothing to be Said", "Days" en "Dockery and Son"; [149] On Record (YA3), uitgegeven in 1974 door de Yorkshire Arts Association en met "Here", "Days", "Next, Please", "Wedding-Wind", "The Whitsun Weddings", "XXX", "XIII" (deze laatste twee gedichten uit The North Ship); [149] en Douglas Dunn en Philip Larkin , uitgegeven in 1984 door Faber and Faber (een Faber Poetry-cassette), met Larkin die 13 gedichten voorleest, waaronder, voor het eerst op een opname, "Aubade". [150]

Ondanks het feit dat Larkin audio-opnames maakte (in studio-omstandigheden) van elk van zijn drie volwassen bundels, en afzonderlijke opnames van groepen gedichten voor een aantal audio-anthologieën, verwierf hij op de een of andere manier een reputatie als een dichter die terughoudend was om opnames te maken waarin hij zijn eigen werk voorlas. [151] Hoewel Larkin wel degelijk een afkeer uitte van de klank van zijn eigen stem ("Ik kom uit Coventry, tussen de slordigheid van Leicester en het gejam van Birmingham, weet je wel—en soms komt het eruit"), [152] wijst het

bewijsmateriaal erop dat dit meer invloed had op zijn voorkeur om geen openbare voordrachten van zijn eigen werk te geven, dan op zijn bereidheid om audio-opnames van zijn gedichten te maken.

In 1980 werd Larkin door het Poets' Audio Center in Washington uitgenodigd om een selectie gedichten uit zijn volledige poëtische oeuvre op te nemen voor publicatie op een cassettebandje van de Watershed Foundation. [153] De opname werd in februari 1980 gemaakt [153] (op Larkins eigen kosten) [154] door John Weeks, een collega-geluidstechnicus van de Universiteit van Hull. [155] Hoewel de onderhandelingen tussen Larkin, zijn uitgevers en de Watershed Foundation mislukten, [156] werd de opname (waarop Larkin 26 gedichten voorleest die waren geselecteerd uit zijn vier canonieke dichtbundels) in 1981 door Larkin verkocht aan de Poetry Room van de Universiteit van Harvard. [154]

In 2004 werd een kopie van deze opname ontdekt in de Hornsea garage studio van de technicus die de opname voor Larkin had gemaakt. [154] (Later werd Larkins eigen kopie van de opname teruggevonden in het Larkin Archief aan de Universiteit van Hull.) [157] Het nieuws over de “nieuw ontdekte” opname haalde in 2006 de krantenkoppen, waarbij fragmenten werden uitgezonden in een Sky News- verslag. [158] Een programma waarin de ontdekking dieper werd onderzocht, The Larkin Tapes , werd in maart 2008 uitgezonden op BBC Radio 4. [151] De opnames werden in januari 2009 door Faber and Faber op cd uitgebracht als The Sunday Sessions .

Nederlands In tegenstelling tot het aantal audio-opnames van Larkin die zijn eigen werk voorleest, zijn er maar heel weinig optredens van Larkin op televisie. Het enige programma waaraan hij akkoord ging om gefilmd te worden terwijl hij meedeed, is Down Cemetery Road (1964), uit de BBC Monitor-serie, waarin Larkin werd geïnterviewd door John Betjeman. [159] De opnames vonden plaats in en rond Hull (met wat opnames in North Lincolnshire), en toonden Larkin in zijn natuurlijke omgeving: zijn appartement in Pearson Park, de Brynmor Jones Library; en terwijl hij kerken en begraafplaatsen bezocht. De film werd uitgezonden op BBC Four . [160] In 1981 maakte Larkin deel uit van een groep dichters die John Betjeman verraste op zijn vijfenzeventigste verjaardag door bij hem aan de deur te verschijnen met geschenken en groeten. Deze scène werd gefilmd door Jonathan Stedall en later te zien in de derde aflevering van zijn serie uit 1983 voor BBC2, Time With Betjeman . [161]

In 1982, als onderdeel van de viering van zijn zestigste verjaardag, was Larkin het onderwerp van The South Bank Show . [162] Hoewel Larkin de uitnodiging om in het programma te verschijnen afsloeg, nam hij (op audioband) “veel gedichten” [163] speciaal voor het programma op. Melvyn Bragg merkte in zijn inleiding op dat de dichter zijn volledige medewerking had verleend. Het programma, uitgezonden op 30 mei, bevatte bijdragen van Kingsley Amis, Andrew Motion en Alan Bennett . Bennett werd ook gefilmd terwijl hij een paar jaar later verschillende gedichten van Larkin voorlas, in een editie van Poetry in Motion , uitgezonden door Channel 4 in 1990. [164]
Fictie gebaseerd op het leven van Larkin

In 1999 speelde Oliver Ford Davies de hoofdrol in Ben Browns toneelstuk Larkin With Women in het Stephen Joseph Theatre in Scarborough, en hernam hij zijn rol in 2006 in het Orange Tree Theatre in Londen. Het stuk werd uitgegeven door Larkins gebruikelijke uitgevers, Faber and Faber . Het speelt zich af in de drie decennia na Larkins aankomst in Hull en verkent zijn lange relaties met Monica Jones , Maeve Brennan en Betty Mackereth. [165] Een ander door Larkin geïnspireerd entertainment, bedacht door en met in de hoofdrol Sir Tom Courtenay , kreeg een pre-productievoorstelling in juni 2002 in de Middleton Hall van de Universiteit van Hull. [166] Courtenay voerde zijn eenmansstuk Pretending to Be Me op als onderdeel van de tweede internationale conferentie van Hull over het werk van Philip Larkin.

In november van dat jaar debuteerde Courtenay het stuk in het West Yorkshire Playhouse , [167] en bracht de productie later over naar het Comedy Theatre in het West End van Londen. [168] [169]

Een audio-opname van het stuk, gebaseerd op Larkins brieven, interviews, dagboeken en gedichten, werd in 2005 uitgebracht. [170] In juni 2010 keerde Courtenay terug naar de Universiteit van Hull om een uitvoering te geven van een onlangs herziene versie van *Pretending to Be Me*, genaamd *Larkin Revisited*, ter ondersteuning van de oproep voor het standbeeld van Larkin als onderdeel van het Larkin 25-festival. [171]

In juli 2003 zond BBC Two een film uit met de titel *Love Again* – de titel is tevens die van een van Larkins meest pijnlijk persoonlijke gedichten – die handelt over de laatste dertig jaar van Larkins leven (hoewel deze niet in de buurt van Hull is opgenomen). De hoofdrol werd gespeeld door Hugh Bonneville , [172] en in hetzelfde jaar zond Channel 4 de documentaire *Philip Larkin, Love and Death in Hull* uit . [173]

In april 2008 zond BBC Radio 4 een toneelstuk uit van Chris Harrauld met de titel *Mr Larkin's Awkward Day* , waarin hij de grap vertelde die zijn vriend Robert Conquest, een collega-dichter, in 1957 met hem had uitgehaald. [174]

Philip Larkin Society

De Philip Larkin Society is een liefdadigheidsorganisatie die zich inzet voor het behoud van de herinnering en het werk van Philip Larkin. De organisatie werd opgericht in 1995 op de tiende sterfdag van Larkin, [175] en kreeg in 2000 de status van liefdadigheidsinstelling in het Verenigd Koninkrijk. Anthony Thwaite, een van Larkins literaire executeurs , was de president van de vereniging tot zijn dood in 2021. [176] Professor James Booth is ere-vicevoorzitter en erelid voor het leven, evenals professor Eddie Dawes , de eerste voorzitter van de vereniging. [177] De huidige president van de vereniging is Rosie Millard OBE. [178] De voorzitter van de vereniging is Graham Chesters en de vicevoorzitter is Lyn Lockwood. [179]

De vereniging organiseert verschillende activiteiten, zoals lezingen, wandeltochten en evenementen voor Larkin en zijn literaire tijdgenoten. [180] Van juni tot en met december 2010 organiseerde de vereniging het kunstfestival *Larkin 25* ter herdenking van de 25e sterfdag van Larkin, [181] en in 2016 werd Larkins gedenksteen onthuld in Poet's Corner in Westminster Abbey , met daarop regels uit *An Arundel Tomb* : “Our almost-instinct almost true / What will survive of us is love”. [182]

Herdenkingen

Herdenkingsmonumenten voor Larkin in Kingston upon Hull , waar hij werkte en een groot deel van zijn poëzie schreef, zijn het Larkin Building aan de Universiteit van Hull, waar onderwijsfaciliteiten en collegezalen zijn gehuisvest, en het Philip Larkin Centre for Poetry and Creative Writing, dat een regelmatig programma van literaire evenementen organiseert. [183]

In mei 2022 opende de school waar Larkin zijn jeugd doorbracht, de King Henry VIII School , een herdenkingsruimte, genaamd 'The Philip Larkin Room', naast de grote schoolhal, ook wel bekend als Burgess Hall. [184]

In 2010 vierde de stad de 25e verjaardag van zijn dood met het Larkin 25 Festival. Er werd een video besteld ter illustratie van Larkins gedicht “Here”, zijn hymne aan Hull en de East Riding of Yorkshire . [185] Veertig versierde paddensculpturen getiteld “Larkin with Toads” werden op 17 juli 2010 in de stad tentoongesteld als eerbetoon aan Larkins gedicht “Toads”. [186] Een groter dan levensgroot bronzen standbeeld van Larkin door beeldhouwer Martin Jennings werd in december 2010 onthuld bij Hull Paragon Interchange , waarmee de Larkin 25-evenementen werden afgesloten. [13] [187] [188] Er staat op geschreven: “That Whitsun I was late getting away”, uit het gedicht *The Whitsun Weddings* . [189]

De financiering voor het standbeeld van £100.000, ontworpen door Martin Jennings, werd

bijeengebracht tijdens liefdadigheidsevenementen en veilingen met steun van de gemeenteraad van Hull . De onthulling ging gepaard met Nathaniel Seaman's Fanfare for Larkin , gecomponeerd voor de gelegenheid. [13] Vijf plaquettes met Larkins gedichten werden in 2011 aan de vloer bij het standbeeld toegevoegd. In december 2012 werd een gedenkbank rond een pilaar bij het standbeeld geplaatst. [190]

In juni 2015 werd aangekondigd dat Larkin geëerd zou worden met een stenen gedenkteken op Poets' Corner in Westminster Abbey . Het gedenkteken werd onthuld op 2 december 2016, de 31e verjaardag van zijn overlijden. Acteur Sir Tom Courtenay en kunstenaar Grayson Perry lazen beiden voor uit Larkins werk tijdens de onthullingsceremonie en dichter en auteur Blake Morrison hield een toespraak . [191] [192] [14] Het gedenkteken bevat twee geciteerde regels uit zijn gedicht " An Arundel Tomb ":

Ons bijna-instinct is bijna waar:
wat van ons zal overleven is liefde. [14]

Van 5 juli tot en met 1 oktober 2017 organiseerde de Brynmor Jones Library van de Universiteit van Hull, als onderdeel van de festiviteiten van Hull UK City of Culture 2017 , de tentoonstelling "Larkin: New Eyes Each Year". De tentoonstelling toonde voorwerpen uit Larkins leven, evenals zijn persoonlijke boekencollectie uit zijn laatste huis in Newland Park, in de oorspronkelijke volgorde waarin hij ze had gerangschikt. [193] Eveneens in 2017 werd de pub The Tudor Rose in de wijk Burgess in Coventry omgedoopt tot The Philip Larkin. [194]

Sculpture of Larkin as a toad, displayed during the Larkin 25 Festival in 2010, Kingston upon Hull
Beeld van Larkin als pad, tentoongesteld tijdens het Larkin 25 Festival in 2010, Kingston upon Hull
Bronze statue of Larkin by sculptor Martin Jennings, at Hull Paragon Interchange
Bronzen beeld van Larkin door beeldhouwer Martin Jennings , bij Hull Paragon Interchange
Blue plaque at Queen's University Belfast
Blauwe plaquette aan de Queen's University Belfast

Lijst van werken

Poetry

- The North Ship. The Fortune Press. 1945. OCLC 2947142.
- XX Poems. Privately Printed. 1951. OCLC 6815116.
- The Less Deceived. The Marvell Press. 1955. OCLC 1273719.
 - "Church Going"
 - "Toads"
 - "Maiden Name"
 - "Born Yesterday" (written for the birth of Sally Amis)
 - "Lines on a Young Lady's Photograph Album"
- The Whitsun Weddings. Faber and Faber. 1964. OCLC 17300.
 - "The Whitsun Weddings"
 - "An Arundel Tomb"

- "A Study of Reading Habits"
- "Home is So Sad"
- "Mr Bleaney"
- High Windows. Faber and Faber. 1974. ISBN 978-0-571-11451-1.
 - "This Be The Verse"
 - "Annus Mirabilis"
 - "The Explosion"
 - "The Building"
 - "High Windows"
- Thwaite, Anthony, ed. (1988). Collected Poems. Faber and Faber. ISBN 978-0-571-15386-2.
 - "Aubade" (first published 1977)
 - "Party Politics" (last published poem)
 - "The Dance" (unfinished & unpublished)
 - "Love Again" (unpublished)
- Thwaite, Anthony, ed. (2003). Collected Poems. Faber and Faber. ISBN 978-0-571-21654-3.
 - The North Ship
 - The Less Deceived
 - The Whitsun Weddings
 - High Windows
 - Two appendices of all other published poems, including XX Poems
- Burnett, Archie, ed. (2012), The Complete Poems, Faber and Faber, ISBN 978-0-571-24006-7

Fictie

- Jill. The Fortune Press. 1946. OCLC 3073127.
- A Girl in Winter. Faber and Faber. 1947. OCLC 12698134.
- James Booth, ed. (2002). "Trouble at Willow Gables" and Other Fiction 1943–1953. Faber and Faber. ISBN 0-571-20347-7.

Non-fictie

- All What Jazz: A Record Diary 1961–1971. Faber and Faber. 1985. ISBN 978-0-571-13476-2.
- Required Writing: Miscellaneous Pieces 1955–1982. Faber and Faber. 1983. ISBN 978-0-571-13120-4.
- Further Requirements: Interviews, Broadcasts, Statements and Book Reviews 1952–1985. Faber and Faber. 2001. ISBN 978-0-571-21614-7.
- Larkin, Philip (1979). "The Brynmor Jones Library 1929–1979". In Brennan, Maeve (ed.). 'A Lifted Study-Storehouse': The Brynmor Jones Library 1929–1979, updated to 1985. Hull University Press (published 1987). ISBN 0-85958-561-1.
- Larkin, Philip, ed. (1973). The Oxford Book of Twentieth Century English Verse. Oxford University Press. ISBN 978-0-19-812137-4.
- Thwaite, Anthony, ed. (1992). Selected Letters of Philip Larkin, 1940–1985. Faber and Faber. ISBN 0-571-17048-X.
- Thwaite, Anthony, ed. (2010). Letters to Monica. Faber and Faber. ISBN 0-571-23909-9.

Collectie

Nothing found

From:

<https://wiki.kanaalweg.sasteren.nl/> - **Sasteren-Wiki**

Permanent link:

https://wiki.kanaalweg.sasteren.nl/sasteren/auteurs/philip_larkin

Last update: **2025/08/30 07:02**

